

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Postboks 4710 Sluppen, 7468 Trondheim

Sentralbord: 73 19 90 00, Telefaks 73 19 91 01

Besøksadresse: E. C. Dahls g. 10

Saksbehandler
Beate Sundgård
Miljøvernavdeling

Innvalgstelefon
73 19 92 61

Vår dato
25.08.2015
Deres dato
12.06.2015

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2015/4707-561
Deres ref.
200904414-8

Norges vassdrags- og energidirektorat
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Høringsuttalelse til søknad om bygging av Fagerdalen kraftverk - Snillfjord kommune – varsel om innsigelse

**Med forbehold om manglende befaring av området varsler
Fylkesmannen innsigelse til bygging av Fagerdalen kraftverk inntil
kunnskapsgrunnlaget om naturtyper og ål er forbedret.**

**Ut i fra det som går fram av dokumenter i saken mener Fylkesmannen at
kunnskapsgrunnlaget om naturtyper i området ikke er godt nok til å
vurdere hvilke effekter kraftverket har på naturmangfoldet og mener det
bør kartlegges ål og naturtyper etter DN-Håndbok 13 og NiN 2.0 i før
saken avgjøres.**

Fylkesmannens vurdering av hvordan kraftverket påvirker landskap og friluftsverdier

Fagerdalen er pr i dag nesten urørt av inngrep. Et kraftverk vil både redusere inngrepsfri natur og redusere opplevelsesverdien i det relativt urørte landskapet.

Fylkesmannens vurdering av hvordan kraftverket påvirker landbruk og skogbruk

Fagerdalen kraftverk har liten innvirkning på landbruksinteresser. For skogbruket er det positivt at skogsbilvei bygges ut.

Fylkesmannens vurdering av hvordan kraftverket påvirker reindrift

Det omsøkte kraftverket berører ingen reindriftingsinteresser.

Fylkesmannens vurdering av hvordan kraftverket påvirker naturmangfoldet

Målet med naturmangfoldloven er at naturen skal tas vare på og brukes på en måte som ikke ødelegger den. Naturen har verdi i seg selv og den er verdifull for oss mennesker. Vi skal ta vare på mangfoldet av naturtyper, arter og gener (§§ 4 og 5). Naturmangfoldloven skal bidra til at mangfoldet av naturtyper (§ 4) tas vare på innenfor naturtypenes naturlige utbredelsesområder, med det artsmangfoldet og de økologiske prosessene som kjennetegner naturtypen. Funksjonene, strukturen og produktiviteten i økosystemene, arter og gener skal også tas vare på. Artene skal finnes i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder (§ 5). Så langt det er nødvendig for å nå målet skal også artenes økologiske funksjonsområder og de økologiske betingelsene som de er avhengige av tas vare på.

Alle offentlige beslutninger som kan påvirke mangfoldet i naturen skal vurderes etter naturmangfoldloven §§ 8 – 12.

Kunnskapsgrunnlaget (§8):

Kunnskap om naturtyper

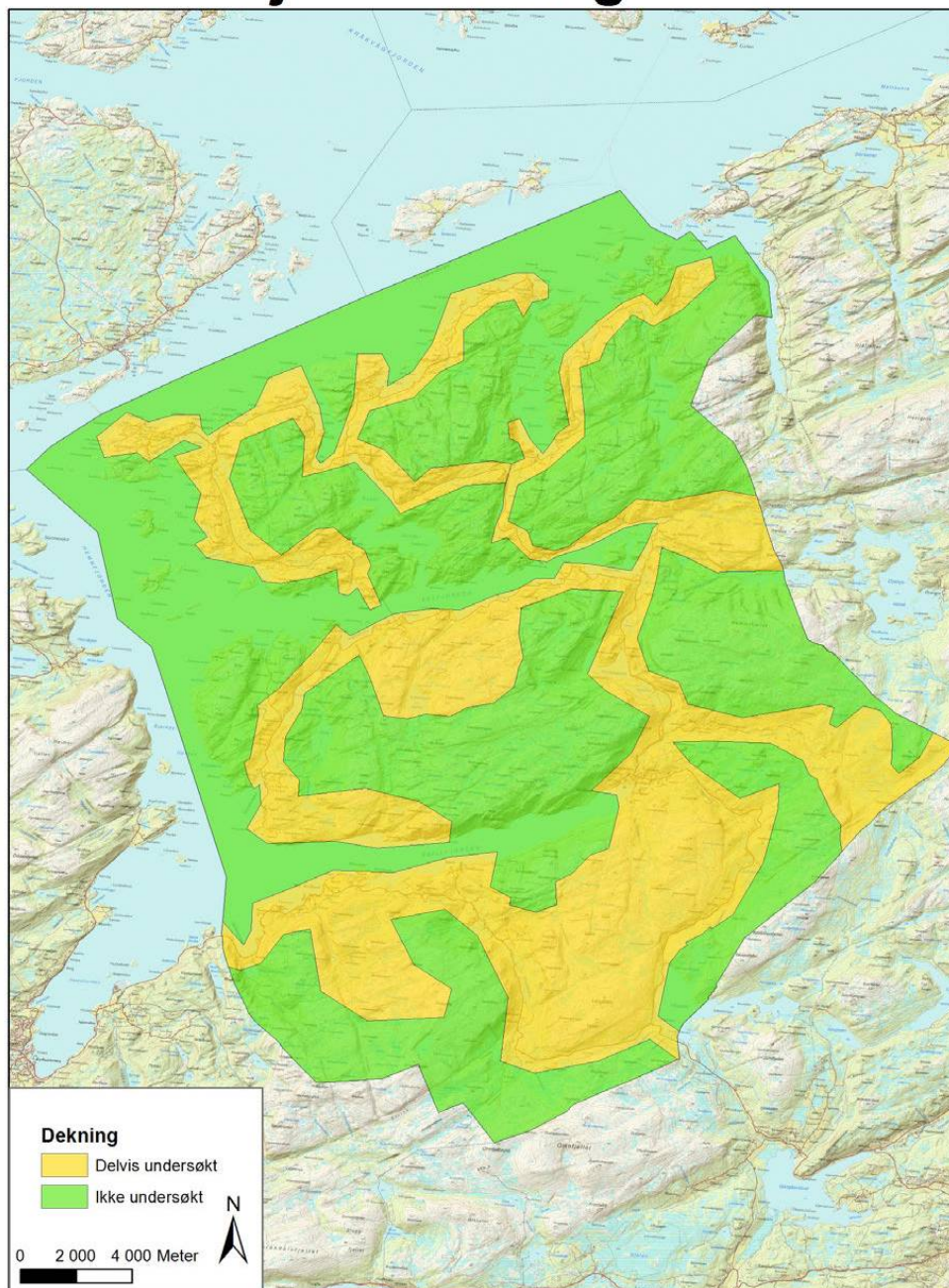
I Snillfjord ble første gangs naturtypekartlegging forsøkt gjennomført i 2005 og det ble i denne kartleggingen funnet 70 områder med potensielt verdifulle naturtypelokaliteter. Fra 2006 er noen deler av kommunen kartlagt i forbindelse med riksveg 714 og noen andre vegprosjekter, vindparker og småkraftverk, settefiskanlegg og kraftlinjer. I 2011 ble deler av kommunen kartlagt av Miljøfaglig utredning og 67 verdifulle naturtyper er kartlagt. 30 av disse var rekartlegging av tidligere undersøkte områder der man trengte å oppdatere kunnskapen og områder som er kartlagt i ulike konsekvensutredninger. Resultatene fra naturtypekartleggingen i 2011 viste at det var stort behov for ny og oppdatert kunnskap om naturtyper i Snillfjord og det ble under feltarbeidet registrert høye naturverdier i kommunen, særlig i skog og kulturlandskapet. Miljøfaglig utredning mener det gjenstår likevel mye å undersøke i kommunen. De mener videre at kunnskapsgrunnlaget i kommunen er middels god for alle hovednaturtyper. Det er få steder som har god dekningsgrad og de steder som er lett tilgjengelige har middels dekningsgrad. I store deler av kommunen, deriblant Fagerdalen, er det i følge Miljøfaglig utredning, ikke kartlagt naturtyper. Naturtyper knyttet til ferskvann ble ikke undersøkt under kartleggingen og fjellområder ble heller ikke prioritert.

Det bør etter vår mening ikke foretas inngrep i dette området uten grundige undersøkelser av naturverdier. Svært mange nye funn av naturtyper fra 2011, ssom kun dekket en del av kommunens arealer, viser at potensialet for at det kan finnes verdifulle naturtyper i kommunen er stort. Undersøkelser i forbindelse med riksveg 714 resulterte i tre nye naturtypelokaliteter i området rundt Fagerdalen og bekrefter dette.

I rapport fra miljøundersøkelser forbindelse med Svarthammeren/Pållifjellet vindkraftverk kan vi ikke se at det er gjennomført kartlegging av naturtyper etter DN-Håndbok 13 og NiN 2.0., kun en oversiktsbefaring.

I miljørapporten i forbindelse med Fagerdalen kraftverk skriver Multiconsult at området er befart. Vegetasjonstyper er svært kort beskrevet og det står i rapporten at det ikke ble funnet naturtyper som oppfyller kriteriene for naturtyper i henhold til DN-Håndbok 13. Det går imidlertid ikke klart fram av rapporten om influensområdet er kartlagt for naturtyper etter metodikken i DN-Håndbok 13 og NiN 2.0. Hvis dette ikke er gjennomført stiller vi oss tvilende til om kunnskapsgrunnlaget om naturtyper i Fagerdalen er godt nok til å vurdere hvilke effekter et kraftverk har på naturmangfoldet. Vi mener derfor at NVE i denne saken bør vurdere kunnskapsgrunnlaget og kreve kartlegging av naturtyper før tiltaket kan vurderes nærmere.

Snillfjord dekningskart

Kartet viser de områder som av Snillfjord hvor det er kartlagt naturtyper. De grønne områdene er ikke undersøkt og de gule kun delvis undersøkt. Vi ser at Fagerdalen ikke er undersøkt. Kilde: Miljøfaglig utredning rapport 2013-23.

Kunnskap om vilt og rødlista arter

Vi har ingenting å tilføre om vilt og trua arter annet enn det som er beskrevet i miljørapport og konsesjonssøknad. Vi minner om OEDs retningslinjer som sier at "tiltak som kommer i konflikt med arter som er kritisk truet eller sterkt truet, eller naturtyper Norge har et internasjonalt ansvar for, eller vil vanskeliggjøre nasjonal oppfyllelse av internasjonale avtaler kan ikke påregne å få konsesjon."

Kunnskap om hydrologi, fisk, ferskvannsarter og vannmiljø

Det er ikke sjekket om det er ål i vassdraget. Vi mener man ikke bare kan anta at vassdraget ikke er viktig for ål uten grundigere undersøkelser.

Føre-var-prinsippet (§9):

Fylkesmannen mener at manglende kartlegging av viktige naturtyper etter DN-Håndbok 13 og NiN 2.0 gjør at føre-var prinsippet må tillegges vekt i saken.

Økosystemtilnærming og samla belastning (§10):

Området kan allerede bli sterkt påvirket av utbyggingsplaner for vindkraft der vindkraftanleggene i stor grad påvirker vilt og inngrepsfri natur. Fagerdalen kraftverk bør derfor ses i sammenheng med øvrige utbyggingsplaner for området. Hvis det bygges ut vindkraft i området er det svært viktig at naturtyper langs alle tilkomstveier kartlegges og at den tilkomstveien som gir minst tap av naturmangold velges. Hvis dette ikke skal være tilkomstvei opp Fagerdalen til vindkraftanleggene så mener vi at det ikke bør bygges ut vannkraft i Fagerdalen. Dette for å unngå enda mere bortfall av inngrepsfri natur og for å bevare resten av landskapet og naturmangfoldet i området.

Vår 2015 ble bortimot all kantskog langs deler av Slørdalselva og Slørdalsvatnet hogd. En slik hogst øker den samla belastningen i området og kan påvirke både fisk og elvemusling.

Hogst langs Slørdalselva vår 2015. Foto: Beate Sundgård.

Eksisterende settefiskanlegg i området påvirker allerede vannføring i Slørdalselva. En ytterligere utbygging av Fagerdalselva kan påvirke vannmengde nedover vassdraget og vannmengde til settefiskanlegget.

Fylkesmannens vurdering av tiltaket på naturmangfoldet – oppsummering av §§8-12

Påvirkning på naturtyper

Fylkesmannen mener det ikke går klart fram i miljørapport om det er kartlagt naturtyper. Vi mener ut i fra det at Fagerdalen ikke er kartlagt godt nok til at vi kan vurdere fullt ut hvilke virkninger kraftverket har på naturtyper. Det vi kan si er at generelt er både innsjøer, elveløp, aktivt delta, kroksjøer, meandere og flomløp rødlista naturtyper. Vannkraftreguleringer, langtransportert forurensning og avrenning fra landbruk og husholdninger er de viktigste årsakene (Norsk rødliste for naturtyper). Elveløp er nær trua og Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elvestrekninger er sterkt trua.

Både konsesjonssøknad og miljørapport fra området indikerer at det er rikbarkstrær som rogn og osp i området. De lavarter som ble funnet er mye godt de samme som de som ble registrert i verdifulle skoglokaliteter i nærområdet (kartlagt av Miljøfaglig utredning). Dette indikerer etter vår mening at det kan finnes verdifulle naturtyper i og rundt Fagerdalen. Det rike fuglelivet indikerer også verdifull natur i området, men vi tar forbehold om manglende befarings og lokalkunnskap.

Naturtyperegistreringer i Snillfjord viser at naturmangfoldet i kommunen er langt høyere enn før antatt og at Snillfjord har et klart regionalt ansvar for å bevare viktige naturtyper i kulturlandskapet og et regionalt/nasjonalt ansvar for å ta vare på gammel lauvskog, rik edelløvskog og kystnær furuskog.

Påvirkning på vilt

Vi har ingen kommentarer utover det som nevnes i søknad og miljørapport.

Påvirkning på fisk, ferskvannsarter og vannmiljø

I konsekusjonssøknad antas det at Fagerdalselva ikke er en viktig ålelokalitet. Vi mener at det bør undersøkes hvor langt opp i elva ål finnes og om den finnes i Elvtjønna før en kan si noe om dette.

Utbygging av kraftverket vil ødelegge en 100 meter lang gytestrekning for ørret og leveområdet for ål reduseres også. Permanent fjerning av gytearealer kan ikke, etter Fylkesmannens vurdering, brukes som et argument for positive miljøeffekter av utbyggingen. En permanent fjerning av gyteareal er etter vår mening ikke en ønsket metode for å få større fisk i et vassdrag.

Fylkesmannens vurdering av kraftutbyggingen etter vannforskriften

Vannforskriften har som overordnet mål å fastsette rammer som skal bidra til helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannforekomstene (§ 1). Tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og god kjemisk tilstand (§ 4).

Økologisk tilstand vurderes etter en fem-delt skala i følge vannforskriften, der de to øverste klassene (god/meget god) tilfredsstiller miljømålene. I vannforekomster klassifisert til moderat eller dårligere skal det iverksettes tiltak for å oppnå god tilstand. Samtidig skal vann som allerede er i god tilstand beskyttes mot forringelse. Det er dermed i utgangspunktet ikke anledning til å starte opp ny aktivitet eller nye tiltak som kan redusere tilstandsklassen til en vannforekomst fra god til moderat.

Fagerdalselva har i dag svært få inngrep og miljøtilstanden er god. Et kraftverk her vil forringe miljøtilstanden.

Fylkesmannens konklusjon

Vannkraft er en klimavennlig, men ikke nødvendigvis en naturvennlig og frilutslivsvennlig form for energiproduksjon. I denne saken mener Fylkesmannen at kunnskapsgrunnlaget om naturtyper og ål ikke er godt nok til at vi kan vurdere påvirkningen av tiltaket på naturmangfold og vi varlser derfor innsigelse til utbyggingen inntil kunnskapsgrunnlaget er bedret.

Tiltaket vil påvirke både urørt natur og landskaps- og friluftsverdien i området, fisk, vilt og kan være negativt for eksisterende settefiskanlegg. Vi mener også at samla belastning i området kan bli stor, særlig hvis vindkraftplanene gjennomføres.

Hvis utbygging likevel vedtas har Fylkesmannen følgende kommentarer:

- Minstevannføring bør være en del større enn det som er foreslått for å opprettholde ørretbestand i vassdraget.

- Kraftstasjon bør legges oppstrøms egna gyteområder for ørret og antatt leveområde for ål.
- Vi mener det bør hogges minst mulig for å anlegge rørgate.

Med hilsen

Stein-Arne Andreassen (e.f.)
miljøverndirektør

Beate Sundgård
rådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.